

ANTIIKIN LUOMISKERTOMUS

Bjarne Huldén on kiistämättä Suomen paras antiikin teknologian tuntija. Tämän hän todisti jo aikaisemmassa teoksessaan, joka käsitteli antiikin Kreikan teknologiaa. Nyt Huldén on astunut uudelle alueelle. Tuore tutkimus "Grekiska och Romerska Ingenjörskonst" tutkii kreikkalaisen tempppelin akustiikan salaisuuksia, selvittää kreikkalaisten ja roomalaisten kellojen toiminnan, keramiikan värjäyksen sekä akveduktien, laivojen, teiden, siltojen ja höyrykoneiden rakennusmenetelmät. Huldénin teos ei tuo esiin varsinaisesti merkittäviä uusia löytöjä antiikin teknologiasta, vaan kirja perustuu painettuihin lähteisiin. Huldénin ansiona onkin pidettävä lähinnä sitä, että hän omakohertaisen arkeologisen, historiallisen ja insinööritaitojen avulla on onnistunut luomaan yhtenäisen ja uskottavan kuvan antiikin maailman teknologiasta.

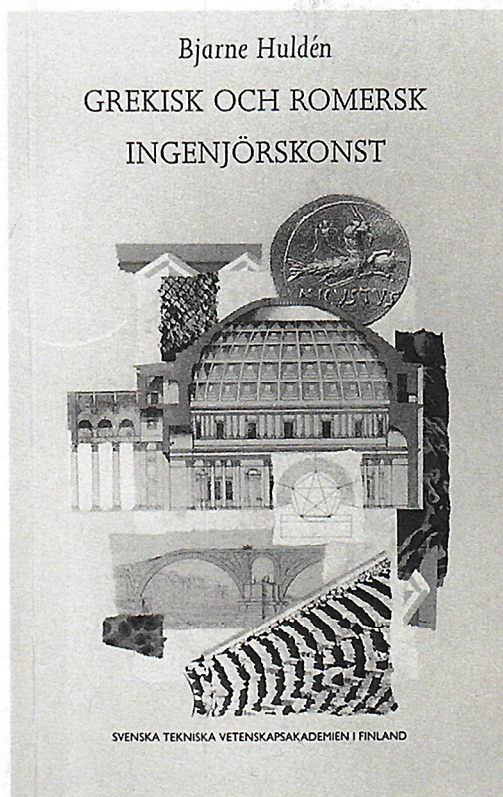
Bjarne Huldénin teoksen punainen lanka on jatkuvuus. Kreikkalaisten korkeatasoinen luonnontieteellinen tutkimus loi pohjan radikaaleille kokeiluille, jotka nousivat varsinaiseen kukoistukseensa Rooman valtakaudella. Muutosta työnsi eteenpäin kulttuuri, joka arvosti esteettistä kauneutta, monimutkaisia ja vaikeita rakennuksia sekä mukavuuksia. Näistä elementeistä syntyi teknologinen perusta, joka osin muuntuneena jatkuu edelleen Euroopassa ja Yhdysvalloissa.

Huldénin kirja olisi helppo leimata internalistiseksi tutkimukseksi. Tekijä liikkuu sujuvasti tekniikan eri osa-alueille ja suurin osa argumentaatiosta perustuu matemaattisiin tai luonnontieteellisiin teorioihin. Mutta Huldén välttää tämän ongelman laajentamalla näkökulmaansa ulos ahtaasta tekniikan ja koneiden maailmasta kohti monipuolisempaa synteesiä. Kreikkalaisen teatterin akustiikka, rakennuksen suunnittelu, musiikki ja instrumentit sulautuvat yhteen ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi. Samoin roomalaisten betonirakentaminen, tiet, kupolit ja akveduktit saavat selityksensä yhteiskunnan ja kulttuurin muutoksista. Ainoa pettymys koetaan antiikin kelloja käsittelevässä osassa, jossa tekijä ei ole löytänyt väitteidensä perusteluja laajemmista yhteiskunnallisista tekijöistä.

Tekijä vyöryttää esiin varsin vahvan argumentin lineaarista kehitysoptimismia vastaan. Vaikka antiikin teknologinen innostus oli voimakasta, se ei tuottanut suurta ja mahtavaa teknologista maailmaa.

Päinvastoin. Antiikin insinöörit kunnioittivat pientä, esteettisesti hienostunutta ja hienovaraista teknologiaa. Näin myöhempi teknologinen kehitys näyttäytyikin Huldénin teoksen valossa joskus kovinkin rujolta ja kömpelöltä. Ehkä teknologia ei olekaan kehittynyt, vaan se on ollut jatkuvasti kiinni oman ajan kulttuurisissa ja yhteiskunnallisissa arvoissa.

Grekiska och Romerska Ingenjörskonst on painettu pieneen kokoon, taskuun sopivaksi teokseksi. Tästä huolimatta kirjan painoasu, kuvitus ja taitto ovat onnistuneet erinomaisesti. Hyvät kuvat täydentävät ja valaisevat Huldénin joskus vaikeaselkoista argumentointia. Onkin todennäköistä, että käsillä oleva teos saa ainakin yhtä hyvän vastaanoton, kun tekijän aikaisemmat kirjat.



Bjarne Huldén, *Grekiska och Romerska Ingenjörskonst*. Svenska Tekniska Vetenskapsakademien i Finland, Meddelande Nr 47. Helsingfors 1994, 170 s.